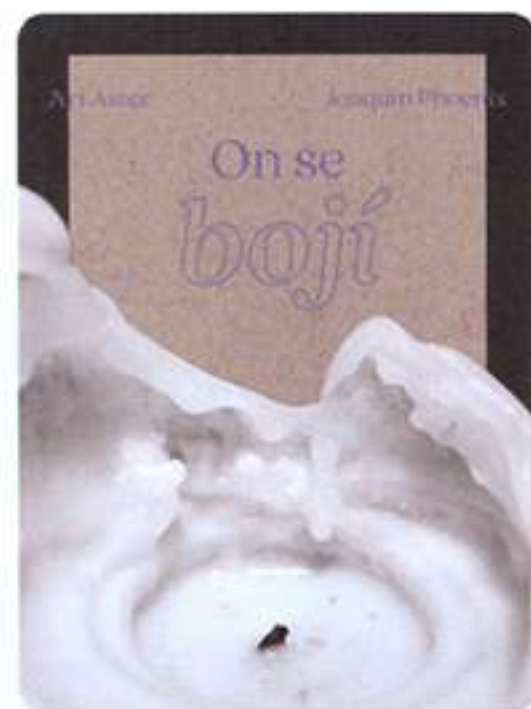

RODINA A ŠKOLA

ČASOPIS PRO VŠECHNY RODIČE A UČITELE

číslo 7
září 2023
ročník LXX
cena 55 Kč

ZMIZÍ ZE TRÍD
UMYVADLA?

Vzdělávání učitelů
ve Francii

GLOBAL TEACHER
PRIZE

Spouštěče
duševních poruch

FINSKÁ HRA
MÖLKKY

Mají se zrušit
deváté třídy?

Příběhy
z ústavní péče

Výtvarka:
Filmový plakát

JAK SE STAVÍ
ŠKOLA

Libová literární
nalejvárna

MŮŽE ŽÁK
S EPILEPSIÍ NA
ŠKOLNÍ VÝLET?

MÁMA
V POHODĚ:
JAK SI UŽÍT
MATEŘSTVÍ

POMOC DĚTSKÉ DUŠI

ISSN 0035-7766

07

9 770035 776003

www.rodinaaskola.cz

MÖLKKY:

přesné oko a trocha štěstí

Hledáte pro své dítě aktivitu, u níž nechybí adrenalin a zároveň rozvíjí sociální interakci? Činnost vyžadující logiku, rychlé počítání, pevné soustředění, schopnost přesného míření na cíl a taktiku? Přesně tuto kombinaci dovedností vyžaduje tradiční finská házečí hra s tajemným názvem mölky.

TEXT: ŠÁRKA KUBCOVÁ

Několik dřevěných špalíčků, z toho jeden na házení, skromný prostor, tolik nadšených hráčů, kolik se jich sejde, stručná a nekomplikovaná pravidla - a zábava na celé odpoledne je zaručena. To je finská hra mölky, jejíž historie sahá až do vikingské éry. Je zvláštní, že trvalo tak dlouho, než se rozšířila dále do Evropy a konečně také i do České republiky. Mölky nevyžadují žádné speciální vybavení. Úspěch ve hře je založen na kombinaci náhody a dovedností.

Pravidla

Při hře proti sobě hrají dva či více hráčů, případně družstev, střídajících se v házení. Tato variabilita je výhodná, neboť můžete hrát při jakémkoliv počtu přítomných účastníků. Hráči se

snaží házecím kolíkem srazit mölky, tedy dřevěné kuželky.

Nejprve jsou mölky rozestavěny do základního postavení. Pokud hráč nebo tým srazí jednu mölku, započítá si hodnotu čísla na sražené kuželce. Porazí-li například devítku, získá devět bodů. Jestliže však srazí dvě nebo více mölek, počítá se počet sražených kuželek. Pokud tedy leží například mölky s čísly devět a pět, přičte si hráč pouze dva body. Body si hráč sčítá. Cílem hry je dosáhnout přesně padesáti bodů. Jestliže překročí padesát bodů, klesne na pětadvacet bodů a pokračuje dále. Po spočítání se sražené mölky staví na místo, kde ležely. Hráč také nesmí třikrát za sebou minout, jinak by hned prohrál s nula body. Po dvou minelách je tedy dobré neriskovat a hodit ales-

poň něco, aby mohl pokračovat a klidně zase dvakrát minout.

Strategie a náhoda

Mölky je skvělá doplňková činnost po fyzicky náročném programu. Je to fyzicky i technicky nenáročná hra, vhodná pro dospělé, děti i hendikepované. Hra je nenáročná na prostor a povrch - hrát se může na trávě, umělé trávě, antuce, hlíně, šterku, písku i na koberci. Má velmi jednoduchá pravidla. Prakticky hned lze hru hrát a postupně se zlepšovat. Hodí se pro libovolný počet hráčů. Pokud soupeříte jako družstva, musíte hrát samozřejmě týmově, a tím se učit týmovému chování, diskusi, argumentaci, proč by měl kolega házet zrovna tam, a ne jina.

Pozor, také ale musíte velmi bystře počítat a tvořit strategii. Je to napínavá

hra. Má rychlý spád i průběh. Její pořízení je finančně nenáročné. Velkou výhodou představuje její variabilita. Rozestavení kuželek nebude kromě úvodní pozice nikdy stejné. K výhře budete potřebovat pevnou ruku, dobrou strategii, přesné oko a také trošku štěstí.

Kde a jak začít

Věřte nebo ne, ale i u nás se můžete této hře věnovat na sportovní úrovni. Nadšené hráče zastřešuje Český svaz mölkky (ČSM). Hry se může zúčastnit každý, kdo je schopný dohodit kolíkem ke kuželkám. Pokud si hru budete chtít vyzkoušet či svou ratolest zapsat do kroužku, kde se hraje mölkky, bude to vyžadovat trochu pátrání, ale vyplatí se to. A jistě takový klub najdete.

Jak totiž říká Jarmila Hanyková, propagátorka hry a členka ČSM, která se pravidelně se svým týmem účastní různých soutěží, vyloženě kroužky mölkky pro děti zatím nejsou. Sama však měla možnost seznamovat zájemce s touto hrou díky pochopení radnice města Jablonce nad Jizerou a místní základní školy. Ředitel školy Miroslav Kobra jim umožnil trénovat celou zimu v tělocvičně, a to bezplatně.

„Předpokladem ke hře je zájem a chuť házet. Měl by u toho být aspoň jeden hráč, který umí i počítat. Bude-li si chtít zahrát dětský tým, stačí, aby měl jednoho dospělého, který bude počítat. Tím pádem si hru mohou zahrát i malé děti – nicméně musí být schopny kolík dohodit až ke kuželkám. Žádné jiné omezení pro nikoho ze hry neplyne. Není potřeba ani žádné zvláštní vybavení či oblečení, což je oproti jiným sportům velká výhoda. Potřebujete pouze svou vlastní sadu kuželek, kterou pořídíte za cirká devět stovek v e-shopu společnosti Albi, která turnaje podporuje,“ uzavírá paní Jarmila, již jsem navštívila na turnajovém klání ve Dvoře Králové nad Labem.

Oddíly trénují celý rok s výjimkou prázdnin. Mölkky učarovaly i samotné společnosti Albi, která nejenže sady pro hru prodává, ale má i svůj vlastní tým. A navíc podporuje organizaci mölkkových klání – například zapůjčením hracích sad pro turnaje. Soutěžní klání se pořádají místního rozsahu i velké celorepublikové turnaje v rámci Českomoravského poháru pod patronátem Českého svazu mölkky. Každý rok se také koná mistrovství České republiky i mistrovství Evropy, které jednou hostila Zruč nad Sázavou, a mistrovství světa, jež proběhlo v Rakovníku. Oba pod-

niky se uskutečnily zásluhou vášnivého hráče mölkky Leoše Fialy ze Zruče. Do zahraničí vyjíždějí závodit týmy podle vlastního zájmu – na Slovensko, do Rakouska, Německa, Estonska či Finska.

„Vyloženě vlastní mölkkové tábory zatím nepořádáme, ale ti z nás, kteří se věnují práci s dětmi a jezdí s nimi na běžné letní dětské tábory, mölkky do táborového programu zařazují. Děti si hru rychle oblíbily a rády ji hrají,“ říká Jarmila Hanyková. Během let si všimla, že hra ihned zaujme děti, které už nějaký sport dělají a jsou soutěživé. Ale samozřejmě platí obecné pravidlo jako u všeho v životě, že záleží na situaci a okolnostech, kde a jak se děti se hrou seznámí, s jakými pocity, emocemi a zážitky ji mají spojenou. V Jablonci nad Jizerou mívají děti příležitost si hru vyzkoušet u příležitosti oslav Dne dětí.

Založte si tým

Pokud v okolí nemáte žádný kroužek mölkky, a přesto byste tuto hru na sportovní úrovni svému dítěti chtěli do-

přát, můžete si založit vlastní tým. Oddíl může založit každý, koho hra baví, ať už je to škola, nezisková organizace, nebo rodina jako v případě paní Jarmily Hanykové, jejíž tým tvoří její nejbližší.

Výjimkou nejsou ani sportovní týmy v domovech důchodců, pokud jim někdo – vyžaduje-li to situace s ohledem na zdravotní stav – kuželky staví. Založit oddíl může i ten, kdo pracuje s dětmi jako dobrovolník, anebo prostě parta přátel na chalupě, v osadě, na návsi, na hřišti, na koupališti. Ti všichni mohou vytvořit soutěžní tým třeba pouze na jednu sezonu.

Pak už stačí jen vymyslet pro tým název, a můžete kdykoliv vyrazit na turnaj. Zde se nahlásíte do herní soupisky účastníků a uhradíte startovné, jež se pohybuje v rozmezí 100-250 korun za člena či tým. Týmy tvoří dvojice, trojice či čtveřice libovolného složení z pohledu pohlaví. Anebo se dá hrát jen tak pro všudypřítomnou radost ze hry.

Mölkky se ale podle slov Jarmily Hanykové musí stále hrát a hrát. Hra má nekonečně možností, jak házet a kam se trefovat. Každá hra je jiná a neopakovatelná. A nedá se s jistotou naučit. Jsou sice už takoví mistři, kteří zasáhnou přesně to, co chtějí trefit, ti však házejí již několik dlouhých let. Ale i pro ně platí, že je důležité zvolit správnou taktiku a mít aspoň trochu sportovního štěstí. „Pro nás je důležité, že nám mölkky přinesly nespočet společně prožitých nezapomenutelných chvil a spoustu dobrých přátel, s nimiž nás pojí společný zápal pro mölkky. A jak říká můj syn Petr, pozor, tato hra je silně návyková,“ loučí se milými slovy paní Jarmila.

Mölkky je skvělá doplňková činnost po fyzicky náročném programu vhodná pro dospělé, děti i hendikepované.